

«БЕКІТЕМІН»
«Шымкент ақпарат
орталығы ЖШС директоры
Н.Оримбаев
«02» мамыр 2023 ж

**«ШЫМКЕНТ АҚПАРАТ ОРТАЛЫҒЫ»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІНДЕГІ СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ САЯСАТЫ**

Шымкент – 2023 жыл

Осы Саясатта қолданылатын анықтамалар Қазақстан Республикасының заңнамасында, «Шымкент ақпарат орталығы ЖШС-нің (бұдан әрі - Серіктестік) Жарғысында және ішкі құжаттарында қолданылатын анықтамаларға сәйкес келеді.

1. Жалпы ережелер

1. Серіктестіктің осы Саясаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және сыбайлас жемқорлық тәуекелін мейлінше азайтуға, сондай-ақ Серіктестік, оның басқару органы және қызметкерлерімен, Серіктестік атынан және мүдделерінде әрекет ету құқығы бар өзге тұлғалармен қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларының сақталуын қамтамасыз етуге бағытталған негізгі қағидаттар мен талаптарды айқындайтын ішкі нормативтік құжат болып табылады.

2. Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына, Серіктестіктің Жарғысына, сондай-ақ Серіктестіктің өзге де құжаттарына сәйкес әзірленді.

3. Осы Саясаттың ережелері Серіктестікте атқаратын лауазымына, мәртебесіне және олардың жұмыс істеу ұзақтығына қарамастан, Серіктестіктің барлық қызметкерлеріне, сондай-ақ Серіктестіктің атынан әрекет ететін тұлғаларға қолданылады. Серіктестіктің барлық қызметкерлері осы Саясатты басшылыққа алуы және оның қағидаттары мен талаптарын бұжытпай сақтауы тиіс.

4. Серіктестік кез келген нысандағы және көріністердегі сыбайлас жемқорлықты қабылдамайтыны және сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына төзбейтіні туралы мәлімдейді, Серіктестіктің басқару органы мен қызметкерлерінің Саясат қағидаттары мен талаптарының сақталуын бақылайды.

2. Саясаттың мақсаттары мен міндеттері

5. Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты атқаратын лауазымына қарамастан, Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметке тарту тәуекелін мейлінше азайту болып табылады.

6. Осы Саясаттың негізгі мақсаттары мен міндеттері:

1) Серіктестіктің және оның қызметкерлеріне қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру;

2) Серіктестіктің қызметін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына, өндірісті жүргізу этикасының стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Серіктестіктің қызметін регламенттеу, Серіктестіктің басқару органы мен қызметкерлерінде,

клиенттерінде, контрагенттерінде Серіктестіктің қызметін жүзеге асыру кезіндегі кез келген нысандардағы және көріністердегі сыбайлас жемқорлық мінез-құлқының төзбестігі және сыбайлас жемқорлықты қабылдамауы туралы көқарасын қалыптастыру;

4) Серіктестікте орындау үшін міндетті сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша баламалы рәсімдерді анықтау;

5) Серіктестіктің, басқару органдары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына тартылу тәуекелін мейлінше азайту;

6) Серіктестіктің, басқару органдары мен қызметкерлерін, серіктестерін, сондай-ақ өзге де тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Қазақстан Республикасының заңнамасын білуін және сақтауын анықтау.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қағидаттары

7. Серіктестіктегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) «сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне жол бермеу» - Серіктестікте қызметті жүзеге асыру кезінде кез келген нысандарда және көріністерде сыбайлас жемқорлықты толық қабылдамау қағидатын ұстанады. Осы Қағидат лауазымды тұлғалар, қызметкерлері, сондай-ақ Серіктестіктің атынан немесе оның мүдделерінде әрекет ететін өзге тұлғалар үшін тікелей немесе жанама, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы бизнесті жүргізу практикасына қарамастан сыбайлас жемқорлық іс-қимылдарға қатысуға қатаң тыйым салуды білдіреді;

2) сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйесін құруда негізгі рөлді басшылық лауазым атқарады, Серіктестікте осы қағиданы жеке тәжірибеде көрсетуі, сақтауы және іске асыруы тиіс;

3) қызметкерлерді тарту – Серіктестік Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы өздерінің лауазымды тұлғаларына, Серіктестік қызметкерлеріне хабарлайды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға олардың белсенді қатысуын мақұлдайды;

4) жазаның бұлтартпастығы - Серіктестіктің, сондай-ақ оның қызметкерлерін өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және езге де жағдайларға қарамастан, жазадан бұлтартмайтын туралы мәлімдейді;

5) осы Саясаттың заңдылығы және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігі - Серіктестікте қызметті жоспарлайтын/жүргізетін Қазақстан Республикасының және өзге де елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын қатаң сақтайды;

6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі - Серіктестікте іске асыру қарапайымдылығын және маңызды нәтиже алуды қамтамасыз ететін неғұрлым ашық, анық, орындалатын рәсімдерді жасауға ұмтылуда. Қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалауды жүзеге асырады және тиімсіз болған жағдайда оларды жетілдіреді;

7) өзара іс-қимыл және үйлестіру - Серіктестікте мемлекеттік органдармен, серіктестерімен, клиенттерімен, контрагенттерімен сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты қамтамасыз етеді;

8) мүдделер қақтығысын анықтауға және мүдделер қақтығысын басқаруға бағытталған ұйымдастыру сипатындағы шараларды қабылдау;

9) қылмыстық жолмен, оның ішінде сыбайлас жемқорлық іс-қимылдарды жүзеге асыру нәтижесінде алынған кірістерді заңдастыру қарсы іс-қимыл бойынша кешенді шараларды қабылдау;

10) қызметтің жариялылығы мен ашықтығы, оның ішінде Серіктестік қызметінің шеңберінде барлық қажетті құжаттарды ресімдеу.

4. Саясаттың қолданылу саласы

8. Саясаттың қағидаттары мен талаптары Серіктестікте жеке және заңды тұлғалармен шарттық және өзге іскерлік қатынастарды белгілеу кезінде ескеріледі.

9. Серіктестіктің комплаенс-қызметі Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының сақталу мониторингін жүзеге асырады.

10. Серіктестіктің қызметкерлеріне осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарына немесе қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қарсы келетін қандай да болмасын іс-қимылдарды жасау үшін делдалдарды, серіктестерді, немесе өзге де тұлғаларды тартуға немесе пайдалануға тыйым салынады.

11. Серіктестіктің басқару органы және оның қызметкерлері:

1) Саясатты басшылыққа алуға және оның қағидаттары мен талаптарын бұлжытпай сақтауға;

2) Серіктестік мүдделерінде немесе атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасаудан және жасауға қатысудан қалыс қалуға;

3) Серіктестік қызметкерін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы, басқа қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайлары туралы қызметкерге белгілі болған ақпарат жөнінде тікелей басшыға, Комплаенс-қызметіне хабардар ету саясатына сәйкес жүгіну тәсілдерінің кез келгенін таңдай отырып, дереу хабарлауға;

4) тікелей басшыға немесе уәкілетті лауазымды тұлғаға тараптардың біреуі қызметкер болып табылатын туындаған мүдделер қақтығысы және туындау мүмкіндігі туралы хабарлауға.

13. Серіктестік лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің өз іс-әрекеттерінің дұрыстығына қатысты күмән туындаған кезде немесе басқа нормалары бойынша тиісті түсіндіру алу мақсатында комплаенс-қызметіне жүгіне алады.

5. Сыбайлас жемқорлық іс-қимылдар.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдарды басқару

14. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар (әрекет немесе әрекетсіздік) мыналарға жол бермейді:

1) кез келген нысанда, оның ішінде ақша қаражатын, құндылықтарды, қызметтерді немесе өзге де пайданы алу немесе ұсыну нысанында;

2) Серіктестікке қатысты не Серіктестік атынан және мүдделерінде, үшінші тұлғаларға қатысты, оның ішінде мемлекеттік және реттеуші органдардың және олардың қызметшілерінің, өзге заңды тұлғалардың және олардың қызметкерлерінің, басқару органдарының және көрсетілген заңды тұлғалардың өкілдеріне қатысты;

3) мақсатына қарамастан, әкімшілік және өзге де рәсімдерді оңайлатуды және қандай да бір артықшылықтарды қамтамасыз етуді қоса алғанда, жеке өзі немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы.

15. Серіктестік басшылығына, қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға, оның ішінде әкімшілік және өзге нысандылықтарды оңайлатуға қатаң тыйым салынады.

16. Серіктестіктің және оның басқару органдары, қызметкерлері өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормалары мен талаптарын сақтауы тиіс.

17. Серіктестік мыналар арқылы сыбайлас жемқорлықтың алдын алуды жүзеге асырады:

1) Серіктесті қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлықты және кез келген нысандардағы және көріністердегі сыбайлас жемқорлық мінез-құлқының төзбестігін қабылдамаудың жеке ұстанымын қалыптастыру, оларды Саясаттың негізгі қағидаттарын бұзғаны үшін жауапкершіліктер туралы хабардар етеді және осы Саясатты сақтауын талап етеді;

2) Серіктестіктің қаржылық (бухгалтерлік) есептілігін жүргізу, есептілікті қасақана бұрмалауға және жалған құжаттарды пайдалануға жол бермеу.

3) қаржы-шаруашылық қызметтің есебін тұрақты негізде өткізу, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы талаптарының және Серіктестіктің

ішкі нормативтік құжаттарының, оның ішінде осы Саясатта белгіленген қағидаттар мен талаптардың сақталуын бақылауды;

4) мүдделер қақтығысын болғызбауды және реттеуді;

5) контрагенттермен қарым-қатынас барысында сыбайлас жемқорлыққа және өзге де жосықсыз практикаға тарту тәуекелін төмендету мақсатында контрагенттерді тексерудің арнайы рәсімдерін енгізуге әлеуетті контрагенттер туралы ашық қол жетімді мәліметтерді, олардың іскер ортадағы беделі, нарықтағы қызмет ету ұзақтығы, сыбайлас жемқорлық жанжалдарына катысуы және т.б. туралы мәліметтерді жинау және талдау, контрагенттермен жасалатын шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды сақтау туралы ережелерді (сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпе) енгізуге.

18. Серіктестіктің басқару органы кез келген нысанда және барлық деңгейдегі көріністерде сыбайлас қабылдамау үлгісін береді.

19. Серіктестік және оның қызметкерлеріне кез келген тұлғалар мен ұйымдардың пайдасына бюрократиялық, әкімшілік және өзге де нысандылықтарды жеңілдету, жеделдету мақсатында кез келген лауазымды тұлғалардың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) ықпал ету үшін, оның ішінде ақшалай қаражат, құндылықтар, қызметтер немесе өзге де пайда нысанында кез келген көтермелеу нысандарын пайдалануға тыйым салынады.

20. Серіктестік паракорлықты, сыбайлас жемқорлықты жасау және Серіктестік қызметкерлері тарапынан өз қызметтік жағдайын теріс пайдаланудың барлық анықталған белгілеріне ішкі тексеру жүргізу үшін барлық қажетті шараларды алдын ала қабылдайды.

Комплаенс-қызмет Серіктестік қызметіне тән сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін мейлінше азайтуға бағытталған рәсімдердің жұмыс істеу мониторингін жүзеге асырады:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың өзгеруіне байланысты Серіктестіктің ішкі құжаттарының өзектендірілуіне бастамашылық жасайды;

2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің үнемі жаңартылуын және бағатануын жүзеге асырады;

3) Серіктестік қызметкерлерінің осы Саясатының бұзушылықтары туралы, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасаудағы күдіктер туралы хабарламаларын қабылдайды және қарайды, оның нәтижелері бойынша қажет болған жағдайда ішкі тексеруді немесе қызметтік тексеруді жүргізуге бастамашылық жасайды;

4) бопсалаушылық, қызмет көрсетуде теріс қарым-қатынас, басқа адамдармен салыстырғанда бір клиенттерге артықшылық көрсету мәселелері бойынша және Серіктестік қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық сипаттағы, құқыққа қарсы ықтимал іс-қимыл жасаудың өзге де факторлары бойынша үшінші тұлғалардың өтініш білдіру фактілері бойынша ішкі тексерулер мен қызметтік тексерулер жүргізеді;

5) осы Саясатта, Серіктестіктің өзге ішкі нормативтік құжаттарында оның құзыретіне жатқызылған өзге де функцияларды жүзеге асырады.

22. Серіктестік қызметкерлерінің осы Саясаттың ережелерінің сақталуын бақылау Серіктестіктің тікелей басшыларымен жүзеге асырылады. Тікелей басшылар осы Саясатта анықталған бұзушылық фактілері туралы комплаенс-қызметіне дереу хабарлауды қамтамасыз етеді.

6. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс- қимыл жөніндегі шаралар кешені

23. Серіктестік қызметінің кейбір салаларында осындай салаларға жататын, бірақ төменде берілгендермен шектелмейтін сыбайлас жемқорлық тәуекелінің пайда болуы мүмкін:

1) үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдерді жүзеге асыру;

2) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;

3) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;

4) инвестициялық қызметі шеңберінде активтерді сатып алу және иеліктен шығару, қосылу және қосып алу бойынша мәмілелерді және өзге де мәмілелерді жасау;

5) персоналды басқару.

7. Персоналды басқару

24. Серіктестік кадрлық шешімдерді қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады. Персоналды қабылдау, бағалау, ілгерілету және босату кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында Серіктестік:

1) персоналды іріктеу мен қабылдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға қойылатын тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді;

2) олардың сенімділігі мен мүдделер қақтығысының болмауы мәнінде еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдаудың алдында үміткерлердің жұмысқа орналасуына тексеруді жүзеге асырады;

3) қызмет көрсеткіштерін және кәсіби жетістіктерін негізге ала отырып, персоналдың қызметні бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

4) қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып, жоғары тұрған лауазымға ілгерілету туралы шешім қабылдайды;

5) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

25. Жұмысқа қабылдау немесе еңбек қатынастарын жалғастыру кезінде лауазымды тұлғалар өзіне осы Саясатқа 1-қосымшаға сәйкес сыбайлас

жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы келісімнің нысаны бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

8. Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу

26. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Серіктестік мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асыруды болдырмауға және оларды реттеуге ерекше көңіл бөледі.

27. Өз лауазымдық өкілеттіктерін орындау кезінде Серіктестік қызметкерлері Серіктестік мүдделерін басшылыққа алуға, олардың жеке мүдделері оның мүдделеріне карама-қайшы келетін ахуалдарды немесе мән-жайлардан аулақ болуға міндетті. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Серіктестік қызметкерлері тікелей басшының ақпаратты жазбаша нысанда жеткізуге міндетті.

28. Серіктестік директоры қызметкерлердің өтініштері бойынша, не басқа көздерден ақпарат алған кезде Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес тиісті шараларын уақтылы қабылдауға міндетті.

9. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы Хабарламалар

29. Егер Серіктестік немесе оның қызметкерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау фактісі орын алғаны немесе оның жасалуына жағдай бар екені туралы қандай да бір куәлік болса, бұл жөнінде өзінің тікелей басшысына немесе комплаенс-қызметкерге дереу хабарлауы тиіс.

10. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасау үшін жағдайлар жасау немесе құру белгілері бойынша қызметтік тексеру, ішкі тексеру

30. Серіктестіктегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасау белгілері туралы барлық хабарламалар бойынша тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен ішкі тексеру не қызметтік тексеру жүргізіледі.

31. Егер ішкі тексеру не қызметтік тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық белгілері немесе фактілері белгіленген жағдайда тексеруді аяқтау тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға материалдарды берген және еңбек қатынастарын бұзғанға, сондай-ақ бақылау рәсімдерін жетілдіргенге дейін түзету шараларын қабылдау болып саналады.

11. Құқық қорғау органдарымен ынтымақтастық

32. Серітестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерінде құқық қорғау органдарымен ынтымақтастығы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарында декларацияланатын Серітестік нақты бейілділік көрсеткіштерінің бірі болып табылады.

33. Сыбайлас жемқорлық іс-қимылдағы ынтымақтастық мынадай нысандарда жүзеге асырылуы мүмкін:

1) Серітестікке мәлім болғаны туралы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасау белгілері немесе фактілері туралы тиісті құқық қорғау органдарына материалдарды жіберу;

2) ескерту және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Серітестік қызметіне олардың қызметтік тексерулерін жүргізу кезінде бақылау-қадағалау және құқық қорғау органдарының уәкілеттік берілген өкілдеріне жәрдем көрсету.

12. Жауапкершілік

34. Серітестіктің барлық қызметкерлері, атқаратын лауазымына қарамастан, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтағаны үшін, сондай-ақ осы қағидаттар мен талаптарды бұзатын, оларға бағынысты тұлғалардың әрекеті (әрекетсіздігі) үшін қолданыстағы заңнамада және Серітестіктің ішкі нормативтік құжаттарында көзделген жауапкершілікті атқарады.

35. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын және осы Саясаттың талаптарын бұзуға кінәлі адамдар сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамада, Серітестіктің ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіппен және негіздер бойынша тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

13. Қорытынды ережелер

36. Осы Саясатты бекіту, сондай-ақ өзгерістер мен толықтырулар енгізу Серітестіктің жалпы жиналысының құзыретіне жатады.

37. Қазақстан Республикасының заңнамасын, Серітестік Жарғысын, осы Саясаттың жекелеген нормаларын өзгерту нәтижесінде олармен қарама-қайшылыққа келсе, Саясаттың осы нормалары күшін жоғалтады және Саясатқа өзгерістер енгізген сәтке дейін Серітестік және оның қызметкерлері Қазақстан Республикасының қолданыстағы құқықтық актілерін басшылыққа алады.